

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ТРЕТЬОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГОВОРУХА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ
УХВАЛА

31 жовтня 2019 р. Київ

4041/0/18-19

Член Трьохї Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Говоруха В.І., попередньо вивчивши та перевіливши дисциплінарну скаргу Стояновського В.В. стосовно судді Дніпропетровського окружного адміністративного суду Ніколайчука С.В.,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 15 жовтня 2019 року надійшла дисциплінарна скарга Стояновського В.В. стосовно судді Дніпропетровського окружного адміністративного суду Ніколайчук С.В.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 15 жовтня 2019 року вищевказана дисциплінарна скарга за єдиним унікальним номером С-5343/24/7-19 передана для попередньої перевірки члену Трьохї дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Говорусі В.І.

Згідно статті 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону.

Пунктом 1 частини третьохї статті 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарне провадження включає попереднє вивчення та перевірку дисциплінарної скарги.

Відповідно до пунктів 1 та 2 частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи, а за наявності підстав, визначених пунктами 1–5 частини першої статті 44 цього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаргнику.

За результатами вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

У скарзі Стояновський В.В. вказує на порушення суддею Дніпропетровського окружного адміністративного суду Ніколайчук С.В. правових норм під час розгляду справи № . Зазначає, що в судовому засіданні 5 серпня 2019 року суддя проігнорувала мотиви пояснень, клопотання та відмовилася вжити заходи досудового врегулювання спору про забезпечення доказів, що суперечить присяги судді.

Далі в скарзі стверджуються про упередженість судді Ніколайчук С.В. яка, на думку скаржника, захищає корупційну схему протиправного порядку, незаконні дії осіб в установі, підтримує фіктивний порядок в державі та внесла в офіційні документи неправдиві дані. Вона же, використовує телефонне право, не забезпечує правовий режим розгляду заяви, позбавила його права на ефективний засіб захисту та незаконно вирішила стягнути судовий збір.

На підставі викладеного, скаржник просить з'ясувати рівень фахової підготовки суді Ніколайчук С.В. та притягнути її до дисциплінарної відповідальності.

Вища рада правосуддя згідно зі статтею 131 Конституції України, статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» не є органом правосуддя і до її повноважень не належить питання перевірки законності та обґрунтованості судових рішень.

Відповідно до статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

При здійсненні правосуддя судді незалежні і керуються верховенством права (частина перша статті 129 Конституції України).

У Висновках № 3 (2002) та № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи зазначено, що є неприйнятною можливість притягнення судді до відповідальності за здійснення своїх обов'язків, крім випадку умисного правопорушення при здійсненні судових функцій. Консультативна рада європейських суддів наголошує, що зміст конкретних судових рішень контролюється головним чином за допомогою процедур апеляції або перегляду рішень у національних судах та за допомогою права на звернення до Європейського суду з прав людини.

Дисциплінарне провадження щодо судді має здійснюватися з урахуванням конституційного принципу незалежності суддівської діяльності, відповідно до якого дисциплінарне провадження не може бути спрямоване на оцінку судових рішень суддів, які можуть піддаватися критиці лише шляхом оскарження відповідно до закону.

Як вказано у пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27 вересня 2007 року), відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання дисциплінарних стягнень.

У пункті 22 Декларації щодо принципів незалежності судової влади, прийнятої Конференцією голів верховних судів країн Центральної та Східної Європи 14 жовтня 2015 року, вказано, що жоден суддя не повинен притягатися до дисциплінарної відповідальності чи звільнятися за винесені ним судові рішення, окрім як у разі грубої недбалості чи навмисного порушення закону.

Як вбачається з аналізу тексту скарги Стояновського В.В. основні її доводи фактично зводяться до незгоди з рішеннями, ухваленими суддею Ніколайчук С.В.

Проте, тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Крім того, у відповіді на звернення Конституційного суду Республіки Молдова про надання експертного висновку (*amicus curiae brief*) стосовно статті 307 Кримінального кодексу Республіки Молдова Венеціанська комісія зазначила, що відповідальність за діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, повинна наставати виключно за умисне винесення незаконних рішень, вироків, ухвал і наказів. Причому форма вини повинна мати характер умислу («*malice*») або грубої необережності.

Згідно з європейськими стандартами «груба необережність» досягається у випадку, якщо: суддя при розгляді конкретної справи відступив від послідовності дій, якої зазвичай дотримується він або його колеги під час розгляду подібних справ (об'єктивна складова); суддя не мав вагомої особистої причини для таких дій (суб'єктивна складова).

Разом із тим судді не повинні притягатися до відповідальності за тлумачення на свій розсуд правової норми, що відрізняється від тлумачення цієї норми його колегами. Навіть якщо суддя у своєму рішенні свідомо розтлумачить норму закону протилежно до її тексту, початкового значення або наявних прецедентів застосування – головне, щоб це було зроблено відкрито і таке відхилення від попередньої практики забезпечувалося належною аргументацією.

Під час перевірки встановлено, що _____ подав апеляційну скаргу на рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 5 серпня 2019 року у справі № _____. За даними Єдиного державного реєстру судових рішень, 17 жовтня 2019 року суддя Третього апеляційного адміністративного суду Чередниченко В.Є., перевіrivши на відповідність вимогам Кодексу адміністративного судочинства України апеляційну скаргу _____ на рішення Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 5 серпня 2019 року у справі № _____, ухвалив: апеляційну скаргу залишити без руху та надати скаржнику строк для усунення вказаних в ухвалі недоліків апеляційної скарги, в тому числі, зобов'язав надати документ, який підтверджує факт сплати судового збору.

Таким чином, доводи Стояновського В.В. щодо оцінки дій судді Ніколайчук С.В. під час розгляду справи № , а також законність прийнятих нею рішень (за умови усунення недоліків скарги), будуть предметом дослідження апеляційного суду, як того і потребує закон.

Що стосується неупередженість, то вона є ключовою характеристикою судді, основою судового процесу і вважається очевидним фактом. Презумпція неупередженості має значну вагу. Особа, яка заявляє про упередженість, повинна бути здатна довести реальну або очевидну відсутність неупередженості у судді. Але простої заяви недостатньо, необхідно навести достовірні докази. Особиста думка або незгода з рішеннями судді не є доказом упередженості. У будь-якому випадку, припущення щодо упередженості є правовим питанням, яке має бути винесене на розгляд суду. За виключенням надзвичайних обставин, заява про справжню або можливу упередженість не є питанням поведінки судді.

До того ж, Вища рада правосуддя не уповноважена оцінювати ані те, у який спосіб суддя використовує власний суддівський розсуд під час розгляду справи, ані те, яким чином він робить висновки з питань фактів і з питань права. До повноважень Ради не належить перегляд судових рішень (включаючи процесуальні рішення) і процесу їх ухвалення. Цю функцію зазвичай здійснює суд апеляційної інстанції.

З аналізу тексту скарги вбачається, що всі її доводи будуються на припущеннях і зводяться до незгоди з прийнятими суддею Ніколайчук С.В. судовими рішеннями, що не може бути підставою для дисциплінарної відповідальності.

Таким чином, скаржник зазначає лише формальні, загальні фрази, які не містять відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, передбаченого статтею 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують дисциплінарний проступок судді.

Частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, посилань на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

За таких обставин дисциплінарна скарга Стояновського В.В. підлягає залишенню без розгляду та поверненню скаржнику на підставі пунктів 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 42 – 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Стояновського Валерія Володимировича стосовно судді Дніпропетровського окружного адміністративного суду Ніколайчук Світлани Василівни залишити без розгляду та повернути скажнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Третьої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

В.І. Говоруха